

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

**Факультет спеціальної освіти
Кафедра спеціальної педагогіки та інклюзії**

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА

(найменування навчальної дисципліни)

**підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

за освітньо-професійною програмою

«Середня освіта (Інформатика)»

мова навчання – українська

Слов'янськ – 2022 р.

Розробники:

Кузнецова Т.Г. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної педагогіки та інклюзії ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Рецензенти:

Малій Н.Ю. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри логопедії та спеціальної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Вержиховська О.М. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри психолого-медико-педагогічних основ корекційної роботи Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри спеціальної педагогіки та інклюзії (протокол №11 від «27» серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри спеціальної педагогіки та інклюзії

Татьянчикова І.В.

Погоджено групою забезпечення спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями).

Керівник групи забезпечення

А.В. Стьопкін

Затверджено та рекомендовано до впровадження Вченою радою

Державного вищого навчального закладу

«Донбаський державний педагогічний університет»

«27» червня 2022 р., протокол № 9

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА»

Кількість кредитів	3 кредита
Рік підготовки, семестр	3 рік, 5 семестр
Компонент освітньої програми	Обов'язковий
Викладач	Кузнецова Тетяна Григорівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Контактна інформація	kuznetsovatt@ukr.net
Консультації	середа з 14.00 до 15.00
Анотація навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Інклюзивна освіта» є основною компонентою освітньо-професійної програми «Середня освіта (Інформатика)» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями). Навчальна дисципліна передбачає формування у здобувачів уявлення з питань інклюзивного навчання дітей з особливими потребами у галузі інформаційної освіти: історичні аспекти, нормативно-правове забезпечення, впровадження й функціонування.
Опис навчальної дисципліни	<p>Мета вивчення навчальної дисципліни «Інклюзивна освіта» полягає у розкритті теоретико-методологічних і практичних основ впровадження інклюзивної форми навчання у загальноосвітні навчальні заклади; формування у здобувачів знань і уявлень про особливості організації психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами на заняттях з інформаційної освіти у загальноосвітньому просторі, вміння працювати зі спеціальною літературою.</p> <p>Компетентності, що набуває здобувач по завершенню вивчення дисципліни:</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ФК 4. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); здатність розвивати в учнів критичне мислення.</p>

ФК 5. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу (зокрема для учнів з особливими освітніми потребами); здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; здатність надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.

ФК 11. Здатність до адаптації навчальних матеріалів (з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності учнів з особливими освітніми потребами) в інклюзивному освітньому середовищі, проведення навчально-розвивальних, виховних, соціально-адаптаційних заходів та використання технологій інклюзивної освіти при роботі з учнями з особливими освітніми потребами, в тому числі у співпраці з фахівцями команди супроводу учнів з особливими освітніми потребами та їхніми батьками.

Ключові слова: діти з особливими освітніми потребами, загальноосвітній простір, індивідуальний навчальний план, інклюзивна освіта, інформаційна освіта, інтеграція, освітній процес, психолого-педагогічний супровід, спеціальна освіта.

Очікувані результати навчання:

ПРН 4. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.

Матеріали та ресурси.

Перелік основної літератури:

1. Аргіропулос Д. Інклюзивна педагогіка : навч. посіб. / Д. Аргіропулос, Н. Тарнавська. Житомир : О. О. Євенок, 2020. 248 с.
2. Будник О. Б., Кондур О. С., Дяків І. Б. Цифрові технології в інклюзивній освіті: реалії, проблеми та перспективи. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогічні науки, (3), 2020. Режим доступу: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/3919>
3. Войтенко А. Роль використання комп'ютерних технологій у навчанні дітей з інтелектуальними порушеннями в умовах інклюзивного навчання. Студентська звітна конференція : матеріали результатів наукових досліджень молодих науковців. Суми : Вид-во фізико-математичного факультету СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2020. Вип. 14. Т. 1. С. 11–14.

	<p>4. Калічак Ю. Підготовка майбутніх педагогів до організації міжособистісної взаємодії в умовах інклюзивного освітнього простору : навч.-метод. посіб. / Юрій Калічак, Світлана Чупахіна. Дрогобич : Ред.-вид. від. Дрогоб. держ. пед. ун-ту, 2019. 78 с.</p> <p>5. Набока, О., Татьянчикова, І. Спеціальна освіта: сучасні підходи до підготовки фахівців для навчання дітей з особливими освітніми потребами. Фізико-математична освіта, 27(1), 2021. С. 76–81. https://doi.org/10.31110/2413-1571-2021-027-1-012</p> <p>6. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта : навч. посіб. Київ: ТОВ «Агентство «Україна». 2019. 300 с.</p> <p>7. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки: підручник. Видання 2 е, виправлене, доповнене. Львів: «Новий світ – 2000», 2019. 264 с.</p> <p style="text-align: center;">Дистанційний курс http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=347</p>
<p>Теми</p>	<p>Тема 1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою: генезис, понятійно-термінологічні визначення та основні принципи.</p> <p>Тема 2. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі.</p> <p>Тема 3. Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивного навчання.</p> <p>Тема 4. Курикулум навчального та корекційно-розвивального процесів.</p> <p>Тема 5. Індивідуально-навчальний план та його складові.</p> <p>Тема 6. Сутність і завдання оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами.</p> <p>Тема 7. Особливості безбального оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими потребами на заняттях з інформаційної освіти.</p> <p>Тема 8. Диференційоване викладання на заняттях з інформаційної освіти як засіб задоволення навчальних потреб усіх учнів.</p>
<p>Методичні поради для викладачів «Як навчати?»</p>	<p>Метод проблемного викладання матеріалу, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, кейс-метод, метод проєктів, створення ситуацій зацікавленості, аналіз статистичних звітів та іншої статистичної документації, метод інтерв'ю, самостійна робота.</p>

<p>Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»</p>	<p><u>Комунікаційна політика.</u> Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану пошту. Обов'язком здобувача є перевірка мінімум один раз на тиждень поштової скриньки та перегляд повідомлень відповідного дистанційного курсу на університетській платформі Moodle. Можлива комунікація телефоном чи іншими месенджерами за вимогою здобувача.</p> <p><u>Політика відвідування занять.</u> Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим – в оффлайн або онлайн режимі. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту академічної групи. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність б вважатиметься пропуском з причини хвороби. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем, деканатом.</p>																	
<p>Оцінювання</p>	<p>Результати навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни визначаються у балах, що виставляються згідно з критеріями оцінювання, затвердженими в ДДПУ, а саме за 100-бальною шкалою.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти</p> <table border="1" data-bbox="432 1429 1465 1910"> <thead> <tr> <th rowspan="3" style="text-align: center;">За накопичувальною 100 – бальною шкалою</th> <th colspan="2" style="text-align: center;">За національною шкалою</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;"><i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i></th> <th style="text-align: center;"><i>для заліків</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">90 – 100 балів</td> <td style="text-align: center;">відмінно</td> <td rowspan="3" style="text-align: center;">зараховано</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">75 – 89 балів</td> <td style="text-align: center;">добре</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">60 – 74 балів</td> <td style="text-align: center;">задовільно</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">26 – 59 балів</td> <td style="text-align: center;">незадовільно</td> <td rowspan="2" style="text-align: center;">не зараховано</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">0 – 25 балів</td> <td style="text-align: center;">неприйнятно</td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center;">Оцінку «відмінно» (90-100 балів) заслуговує здобувач вищої освіти, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання навчально-програмного матеріалу, уміння без</p>	За накопичувальною 100 – бальною шкалою	За національною шкалою		<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>	90 – 100 балів	відмінно	зараховано	75 – 89 балів	добре	60 – 74 балів	задовільно	26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано	0 – 25 балів	неприйнятно
За накопичувальною 100 – бальною шкалою	За національною шкалою																	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>		<i>для заліків</i>															
	90 – 100 балів	відмінно	зараховано															
75 – 89 балів	добре																	
60 – 74 балів	задовільно																	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано																
0 – 25 балів	неприйнятно																	

похибок виконувати завдання, передбачені програмою, опанував основну й додаткову літературу, рекомендовану навчальною програмою, засвоїв значущі для майбутньої кваліфікації підвалини основних дисциплін, виявив творчі здібності в усвідомленні, засвоєнні й застосуванні навчально-програмного матеріалу;

оцінку **«добре» (75-89 балів)** заслуговує здобувач вищої освіти, який продемонстрував ретельне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, рекомендовану навчальною програмою, показав систему засвоєних знань з дисципліни та здатність до їх самостійного поповнення й оновлення під час подальшої навчальної роботи й професійної діяльності;

оцінку **«задовільно» (60-74 бали)** заслуговує здобувач вищої освіти, який продемонстрував знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої роботи за спеціальністю, впорався з виконанням завдань, передбачених програмою, але припустився помилок у відповіді на екзамені та під час виконання екзаменаційних завдань, хоча має необхідні знання для їх усунення під керівництвом викладача;

оцінку **«незадовільно» (26-59 балів)** виставляється здобувачу вищої освіти, який має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу, припустився принципових помилок у виконанні передбачених програмою завдань, і не може продовжувати навчання без виконання додаткових завдань з відповідної дисципліни;

оцінку **«неприйнятно» (0-25 балів)** виставляється здобувачу вищої освіти, який не надав для перевірки потрібну кількість правильно виконаних завдань, пропустив без поважних причин значну кількість занять (більше ніж 50%), і не може продовжувати навчання без проходження повторного курсу навчання.

У разі отримання оцінки «незадовільно» здобувач має право на два перескладання: викладачу та комісії.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за лекції здійснюється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції, складання її конспекту та активна участь у перебігу лекції.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих під час практичного заняття здійснюється за такими критеріями:

під час опитувань – за повну й ґрунтовну відповідь на сформульоване

запитання з теми заняття;
під час тестування – за правильні відповіді на запитання тесту з теми

заняття;

у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання; за знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні; за володіння формулами й математичними методами, необхідними для виконання завдання; за отриманий правильний результат.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в процесі написання поточних, проміжних контрольних робіт здійснюється за правильні відповіді на всі питання роботи.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час контрольного заходу здійснюється за правильні відповіді на питання.

Оцінювання рефератів та презентацій за визначеними темами здійснюється відповідно до таких критеріїв:

за повноту та використання сучасних концепцій і джерел інформації (крім лекційного конспекту, має бути ще не менше трьох джерел інформації);

за оформлення роботи згідно з вимогами і наявність посилань на використану літературу та джерела;

за наявність змістовних висновків;

за глибокі знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах.

У разі виявлення невідповідності результатів навчання окремим критеріям із тієї чи тієї форми контролю знань кількість балів, яка виставляється здобувачу, може бути знижена:

за неповну відповідь;

за кожен неправильну відповідь;

за невчасне виконання завдання;

за недостовірність поданої інформації;

за недостатнє розкриття теми;

за відсутність посилань на літературні джерела;

за порушення академічної доброчесності.

Результати поточних контролів рівня знань здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання (у вигляді певної кількості отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем наприкінці кожного заняття до їхнього відома, виставляються в Журнал обліку роботи академічної групи та є підставою для одержання підсумкового балу.

Тема	Практичні заняття	Самостійна робота	Залік
Тема 1.	7	5	0
Тема 2.	7	5	

	Тема 3.	8	5	
	Тема 4.	8	5	
	Тема 5.	7	5	
	Тема 6.	7	5	
	Тема 7.	8	5	
	Тема 8.	8	5	
	Разом	60	40	100
Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»	Унікальність та цінність навчальної дисципліни «Інклюзивна освіта» полягає в формуванні у здобувачів професійних компетенцій щодо розуміння особливостей психофізичного розвитку дітей з різними нозологіями, можливостей надання їм індивідуального психолого-педагогічного супроводу, що дасть можливість бути конкурентоспроможними фахівцями інформаційної освіти в умовах Нової української школи.			

Кузнецова Т.Г.

кандидат педагогічних наук, доцент

